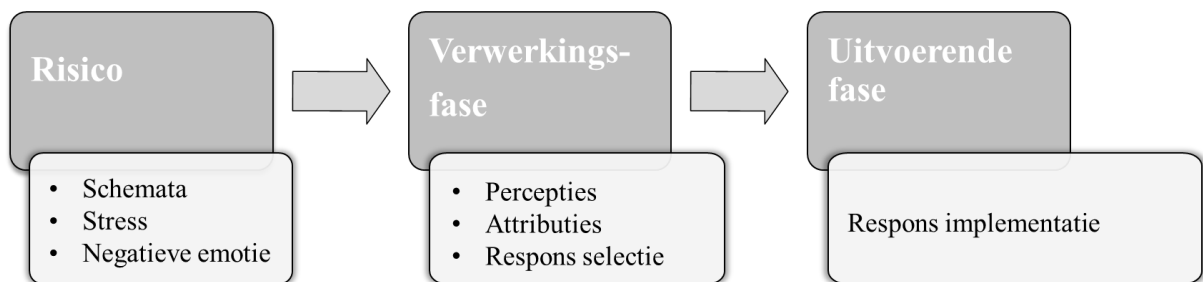

Nederlandse samenvatting (Dutch summary)

Kindermishandeling is een wereldwijd probleem dat jaarlijks miljoenen kinderen treft (Stoltenborgh, Bakermans-Kranenburg, Alink, & Van IJzendoorn, 2015). Mishandelde kinderen krijgen niet alleen te maken met negatieve gevolgen op de korte termijn, ook op de lange termijn lopen deze kinderen een verhoogd risico om fysieke, psychische en gedragsproblemen te ontwikkelen (e.g., Alink, Cicchetti, Kim, & Rogosch, 2012; Jonson-Reid, Kohl, & Drake, 2012). Om deze risico's te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken, is het van belang om de oorzaak van kindermishandeling te achterhalen; waarom kan de ene ouder bijvoorbeeld tot tien tellen waar de andere ouder fysiek ingrijpt? In de wetenschap worden diverse invalshoeken gebruikt om de etiologie van kindermishandeling te bestuderen (e.g., stress-regulatie, intergenerationele overdracht, gehechtheidsrelatie). Een invloedrijke gedachte is dat de wijze waarop ouders reageren naar hun kind, afhangt van de manier waarop ze het gedrag van hun kind interpreteren en evalueren, ook wel ouderlijke attributies genoemd.

Milner (1993, 2000) ontwikkelde een sociale informatieverwerkingstheorie toegespitst op kindermishandeling waarin deze ouderlijke attributies een centrale rol spelen (zie Figuur 1). Milner's model legt uit dat cognities van de ouder (e.g., percepties, attributies) en emotionele gedachtepatronen die gebaseerd zijn op eerdere ervaringen (i.e., schemata), het gedrag van de ouder sturen (i.e., respons implementatie). Het model voorspelt dat ouders die het gedrag van hun kind eerder als vijandig en opzettelijk interpreteren ("hij morst expres melk om mij te pesten"), het kind meer verantwoordelijk houden voor het gedrag ("mijn peuter is zelf verantwoordelijk voor het rechthouden van zijn beker") en het gedrag vaker als fout en afkeurenswaardig zien ("het morsen van melk is stout, mijn kind zou beter moeten weten"), ouders zijn die risico lopen op het gebruik van dysfunctionele opvoedstrategieën en

uiteindelijk kindermishandeling. Deze ouderlijke attributies zoals gebruikt in het model van Milner zijn de leidraad van dit proefschrift waarin beoogd wordt een bijdrage te leveren aan het begrijpen van de oorsprong van kindermishandeling, met als uiteindelijk doel het kunnen ontwikkelen van effectieve interventie- en preventieprogramma's om (de gevolgen van) kindermishandeling te voorkomen.

Figuur 1. Sociale informatieverwerkingstheorie kindermishandeling (Milner, 1993, 2003)

Met de introductie van het theoretisch model van Milner is het empirisch onderzoek naar ouderlijke attributies in relatie tot kindermishandeling aanzienlijk toegenomen. Er werd veel bewijs gevonden voor de veronderstelde verschillen in ouderlijke attributies tussen hoog risico/ mishandelende ouders en laag risico/ niet mishandelende ouders (e.g., Burchinal, Skinner, & Reznick, 2010; De Paul, Asla, Perez-Albeniz, & De Cadiz, 2006; Farc, Crouch, Skowronski, & Milner, 2008; Irwin, Skowronski, Crouch, Milner, & Zengel, 2014; Milner & Foody, 1994; Slep & O'Leary, 1998). Zo vonden Slep en O'Leary (1998) bijvoorbeeld dat moeders die meer verantwoordelijkheid toekenden aan het gedrag van hun kind, moeders waren die meer overreactieve discipline lieten zien naar hun kinderen. En in een studie van Farc et al. (2008) kwam naar voren dat hoog risico ouders ambigue afbeeldingen (zowel te interpreteren als stout en onhandig) van kinderen vaker als vijandig attribueerden dan laag risico ouders. Bovendien lijken hoog risico ouders minder gevoelig voor verzachtende omstandigheden ("hij morste melk omdat zijn zusje tegen hem aan botste") waarin het gedrag

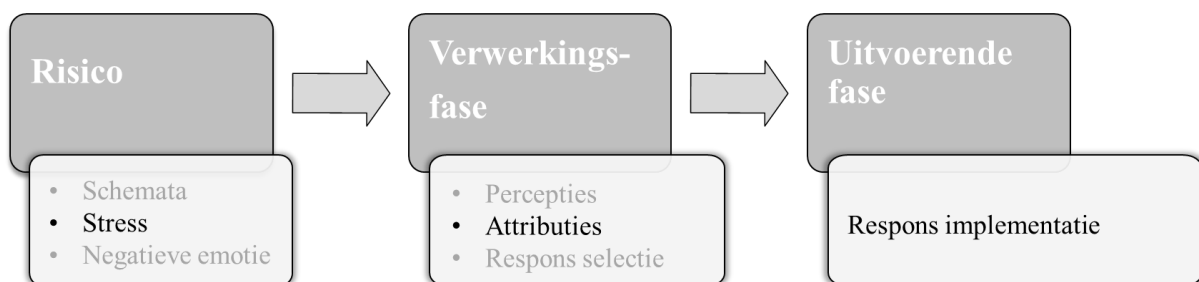
van het kind plaatsvindt; waar laag risico ouders het gedrag van het kind bij deze informatie als meer onopzettelijk interpreteren, blijven hoog risico ouders eerder bij hun oorspronkelijke negatieve attributie (e.g., Milner & Foody, 1994).

Echter zijn er ook onderzoeken die geen (eenduidig) bewijs vonden voor de veronderstelde attributiever verschillen tussen hoog risico/ mishandelende ouders en laag risico/ niet mishandelende ouders (e.g., Dadds, Mullins, McAllister, & Atkinson, 2003; Montes, De Paul, & Milner, 2001; De Paul et al., 2006). Zo kwam in een studie van Montes et al. (2001) naar voren dat hoog risico moeders inderdaad meer vijandigheid attribueerden dan laag risico moeders, maar de mate waarin het gedrag van het kind als fout/afkeurenswaardig werd geïnterpreteerd was onafhankelijk van de risico status van de ouder. En in een studie van Dadds et al. (2002) werd aangetoond dat hoog risico ouders negatief kindgedrag vaker toeschrijven aan interne karakteristieken van het kind en positieve eigenschappen juist vaker aan externe omstandigheden, maar ook in dit onderzoek werden geen verschillen gevonden in hoe ouders het gedrag evalueerden. Het is niet bekend wat de oorzaak is van deze tegenstrijdige bevindingen. Zo kan het zijn dat er slechts marginale verschillen in ouderlijke attributies bestaan tussen hoog risico/ mishandelende ouders en laag risico/ niet mishandelende ouders en dat het daarom lastig is om een statistisch robuust effect aan te tonen. Verschillende methode in het meten van attributies (e.g., globaal vs. specifiek, open eind vs. gestructureerd, afbeelding vs. verhaal) en verschillen in risico definitie zijn andere mogelijke verklaringen die geopperd zijn (Milner, 2003).

Onder andere naar aanleiding van deze inconsistente bevindingen deed Milner in 2003 een oproep (die vandaag de dag nog steeds relevant is) voor replicatiestudies, alsmede om de verschillende onderdelen van zijn informatie verwerkingstheorie meer in interactie met elkaar te bestuderen en in relatie tot stress. Niet alleen lag de focus van voorgaand onderzoek vaak slechts op één component van zijn theoretisch model, ook was het zo dat relaties tussen

verschillende componenten van het model werden getest zonder causaliteit aan te tonen. De oproep tot replicatiestudies en experimentele studies werd door Milner aangevuld met de aanbeveling om in toekomstig onderzoek naar ouderlijke attributies meer diversiteit aan te brengen in het bestuderen van groepen ouders (e.g., verschillende sociale culturele achtergronden, naast moeders ook vaders) en dat de verschillende onderdelen van zijn theorie gekoppeld zouden moeten worden aan observationele maten van opvoeding en niet enkel aan zelf rapportage van ouders.

In navolging van deze aanbevelingen zijn er twee studies uitgevoerd die in dit proefschrift zijn beschreven. In de eerste studie is bestudeerd of ouderlijke attributies de veronderstelde mediërende rol innemen tussen risicofactoren en opvoedgedrag van ouders (zie alle onderdelen van Figuur 2). De tweede studie is een replicatiestudie van de eerste studie aangevuld met observatiedata en data van vaders, daarnaast is in deze studie de relatie tussen stress en ouderlijke attributies voor zowel moeders als voor vaders experimenteel bestudeerd (zie de eerste twee onderdelen van Figuur 2).

Figuur 2. Deel van het model dat de focus is van dit proefschrift

In de eerste studie (Hoofdstuk 2) werd gevonden dat negatieve attributies van de moeder de relatie medieert tussen opvoedstress en hardhandige/mishandelende disciplinair strategieën van de moeder. Dit werd niet gevonden voor de andere onderzochte stressoren (lage sociaal economische status, partner gerelateerde stress), als ook niet voor meegemaakte

kindermishandeling door de ouder zelf. In de tweede studie repliceerden we deze bevinding uit studie 1, zowel voor moeders als voor vaders. Daarnaast vonden we voor moeders dat de relatie tussen partner gerelateerde stress en kindermishandelingsrisico aan de ene kant en hardhandige/mishandelende disciplineer strategieën en (lage) ondersteunende aanwezigheid aan de andere kant, ook werd gemedieerd door negatieve attributies. Echter was het wel zo dat enkel opvoedstress significant bleef wanneer opvoedstress, partner gerelateerde stress en meegemaakte kindermishandeling in één model werden bestudeerd. Deze replicatiestudie met aanvullende bevindingen is terug te vinden in Hoofdstuk 3. Tenslotte zijn de experimentele resultaten van studie 2 weergegeven in Hoofdstuk 4. Er werd gevonden dat gemanipuleerde situationele stress (i.e., toename van cognitieve belasting) een meer uitgesproken effect had op negatieve attributies van hoog risico moeders ten opzichte van laag risico moeders.

Deze bevindingen vertellen ons dat beide studies bewijs leveren voor het theoretisch model van Milner (2003); negatieve attributies mediëren de relatie tussen stressoren en dysfunctionele/mishandelende opvoedstrategieën. Stressoren die direct gerelateerd zijn aan het kind en/of aan dagelijkse opvoedsituaties, zijn vermoedelijk het meeste van invloed op de negatieve attributies van ouders. Daarnaast vonden we aanwijzingen voor de causale relatie tussen stress en negatieve attributies; stress leidt tot meer negatieve attributies bij ouders in plaats van dat ouders met meer negatieve attributies meer stress ervaren. Echter moeten we zeer voorzichtig zijn met deze interpretatie aangezien we deze bevinding enkel vonden voor moeders en voor één type geïnduceerde stress (i.e., cognitieve belasting en niet witte ruis). Hoewel er op het eerste oog verschillen lijken te zijn tussen de werking van negatieve attributies van vaders en moeders binnen het model, toont een effect vergelijking aan dat binnen onze studie er geen verschillen bestaan tussen vaders en moeders. Verder tonen resultaten uit dit proefschrift aan dat negatieve attributies ook als mediator functioneren tussen stressoren en de observatiemaat (lage) ondersteunende aanwezigheid, zoals eerder

werd aangetoond voor zelf gerapporteerde hardhandige/mishandelende disciplineer strategieën. Dit vertelt ons dat het model van Milner mogelijk bruikbaar is voor het verklaren van meerdere vormen van dysfunctioneel opvoeden en vervolgens dus ook toepasbaar kan zijn voor de verklaring van meerdere typen kindermishandeling (e.g., emotionele mishandeling/verwaarlozing).

Naast het feit dat de bevindingen uit dit proefschrift bijdragen aan de empirische kennis rondom het ontstaan van kindermishandeling, kunnen we ook enkele implicaties afleiden voor preventie en interventie doeleinden. De aangetoonde mediërende rol van negatieve attributies tussen stressoren en (dysfunctioneel) opvoeden geeft aan dat preventie en interventieprogramma's die er op gericht zijn (het risico op) kindermishandeling te verlagen, zich niet enkel moeten richten op stressoren, maar ook negatieve attributies van ouders moeten aanpakken. Zo kan het meten van negatieve attributies bij ouders als risico indicator dienen voor dysfunctioneel opvoeden/ kindermishandeling, maar ook zouden (risico) ouders ondersteund kunnen worden in het ontwikkelen van objectieve interpretaties en evaluaties van kind gedrag door middel van voorlichting en scholingsprogramma's (e.g., VIPP-SD; Juffer, Struis, Werner, Bakermans-Kranenbrug, 2017). Om negatieve attributies optimaal aan te pakken is het daarnaast aan te raden om binnen een dergelijk programma ook aandacht te schenken aan stressreductie en/of zelfregulerende vaardigheden (e.g., mindfulness; Khoury, Sharma, Rush, & Fournier, 2015; Pascoe, Thomson, Ski, 2017), aangezien we initieel bewijs vonden dat negatieve attributies (deels) door stress worden veroorzaakt.

Referentias

- Alink, L. R. A., Cicchetti, D., Kim, J., & Rogosch, F. A. (2012). Longitudinal associations among child maltreatment, social functioning, and cortisol regulation. *Developmental Psychology, 48*(1), 224-236. doi:10.1037/a0024892
- Burchinal, M., Skinner, D., & Reznick, J. S. (2010). European American and African American mothers' beliefs about parenting and disciplining infants: A mixed-method analysis. *Parenting-Science and Practice, 10*(2), 79-96. doi:10.1080/15295190903212604
- Dadds, M. R., Mullins, M. J., McAllister, R. A., & Atkinson, E. (2003). Attributions, affect, and behavior in abuse-risk mothers: A laboratory study. *Child Abuse & Neglect, 27*(1), 21-45. doi:10.1016/s0145-2134(02)00510-0
- De Paul, J., Asla, N., Perez-Albeniz, A., & De Cadiz, B. T. G. (2006). Impact of stress and mitigating information on evaluations, attributions, affect, disciplinary choices, and expectations of compliance in mothers at high and low risk for child physical abuse. *Journal of Interpersonal Violence, 21*(8), 1018-1045. doi:10.1177/0886260506290411
- Farc, M. M., Crouch, J. L., Skowronski, J. J., & Milner, J. S. (2008). Hostility ratings by parents at risk for child abuse: Impact of chronic and temporary schema activation. *Child Abuse & Neglect, 32*(2), 177-193. doi:10.1016/j.chiabu.2007.06.001
- Irwin, L. M., Skowronski, J. J., Crouch, J. L., Milner, J. S., & Zengel, B. (2014). Reactions to children's transgressions in at-risk caregivers: Does mitigating information, type of transgression, or caregiver directive matter? *Child Abuse & Neglect, 38*(5), 917-927. doi:10.1016/j.chiabu.2013.08.017
- Jonson-Reid, M., Kohl, P. L., & Drake, B. (2012). Child and adult outcomes of chronic child maltreatment. *Pediatrics, 129*(5), 839-845. doi:10.1542/peds.2011-2529
- Juffer, F., Struis, E., Werner, C., & Bakermans-Kranenburg, M. J. (2017). Effective preventive interventions to support parents of young children: Illustrations from the Video-feedback Intervention to promote Positive Parenting and Sensitive Discipline (VIPP-SD). *Journal of Prevention & Intervention in the Community, 45*(3), 202-214, doi: 10.1080/10852352.2016.1198128
- Khoury, B., Sharma, M., Rush, S. E., & Fournier, C. (2015). Mindfulness-based stress reduction for healthy individuals: A meta-analysis. *Journal of Psychosomatic Research, 78*(6), 519 – 528. doi: 10.1016/j.jpsychores.2015.03.009

- Milner, J. S. (1993). Social information-processing and physical child-abuse. *Clinical Psychology Review, 13*(3), 275-294. doi:10.1016/0272-7358(93)90024-g
- Milner, J. S. (2003). Social information processing in high-risk and physically abusive parents. *Child Abuse & Neglect, 27*(1), 7-20. doi:10.1016/s0145-2134(02)00506-9
- Milner, J. S., & Foody, R. (1994). The impact of mitigating information on attributions for positive and negative child behavior by adults at low- and high-risk for child abuse behavior. *Journal of Social and Clinical Psychology, 13*, 335–351. doi: 10.1521/jscp.1994.13.4.335
- Montes, M. P., de Paul, J., & Milner, J. S. (2001). Evaluations, attributions, affect, and disciplinary choices in mothers at high and low risk for child physical abuse. *Child Abuse & Neglect, 25*(8), 1015-1036. doi: 10.1016/S0145-2134(01)00254-X
- Slep, A. M. S., & O'Leary, S. G. (1998). The effects of maternal attributions on parenting: An experimental analysis. *Journal of Family Psychology, 12*(2), 234-243. doi:10.1037//0893-3200.12.2.234
- Stoltenborgh, M., Bakermans-Kranenburg, M. J., Alink, L. R. A., & van IJzendoorn, M. H. (2015). The prevalence of child maltreatment across the globe: Review of a series of meta-analyses. *Child Abuse Review, 24*(1), 37-50. doi:10.1002/car.2353